

Někdy se člověk nestačí ani zavčas rozloučit, poděkovat a v obvyklém shonu našich dnů běžný stisk rukou je vlastně poslední chvílí, kdy se rozcházíme navždy. Všichni jsme věděli o vážné nemoci a zápase, který dlouhá léta sváděl v sanatoriu a později na nemocničním lůžku. A přece ta zpráva nás zaskočila, byla nepochopitelným, iracionálním okamžikem...

Do této chvíle, kdy redakce a redakční rada Sociologického časopisu ČSAV mají možnost se veřejně přihlásit k odkazu Radovana Richty, bylo publikováno mnoho článků o jeho životě a díle. Nechceme rozšiřovat jejich seznam.

Pro nás byl Radovan Richta představitelem generace mladých komunistických intelektuálů bojujících s velkým nadšením a úsilím o základy nového společenského řádu. Byl revolucionářem v samém inovačním centru socialismu — ve společenských vědách. Tam, kde probíhá neúprosný boj mezi ideologií marxismu-leninismu a buržoazními koncepcemi výkladu světa lidí, přírody a myšlení, kde se do krajní míry vyhrocují otázky budoucnosti lidstva — buď jeho sebezničení nebo uvolnění obrovských tvůrčích sil k všestrannému rozvoji člověka.

Radovan Richta se dlouhá léta věnoval klíčovému vědeckému problému — otázkám společenských a lidských souvislostí vědeckotechnické revoluce. Svě základní koncepční ideje publikoval už v roce 1963 ve dvou vzájemně spjatých studiích: *Člověk a technika v revoluci našich dnů* a *Komunismus a přeměny života*.

Stál v čele interdisciplinárního týmu, který dal postupně vzniknout takovým pracím, jakými jsou *Civilizace na rozcestí*. *Společenské a lidské souvislosti vědeckotechnické revoluce*; *Člověk — věda — technika*. *K marxisticko-leninské analýze vědeckotechnické revoluce*; *Socialismus a věda*. Publikoval desítky statí, jež mají koncepční význam pro rozvoj společenských věd.

Byl jedním z těch, kteří rozvinuli pokrokovou tradici týmové interdisciplinární práce, a to i v oblasti mezinárodní. Jako ředitel Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV a člen prezidia ČSAV otevíral ve všech oblastech svého působení prostory pro širokou všestrannou spolupráci, zejména se sovětskou společenskovědní frontou. Například významně přispěl k založení a rozvíjení dlouhodobě a široce pojatého sovětsko-československého výzkumného programu sledování otázek vědeckotechnické revoluce, jehož výsledky mají značný mezinárodní ohlas. Nedávno vydaná rozsáhlá monografie *Socialismus a věda* byla vyznamenána společnou cenou Akademie věd SSSR a Československé akademie věd.

Každý, kdo pracuje ve společenských vědách, v sobě nese určité principy, které ve své činnosti tak či onak realizuje. Radovan Richta vždy aktivně bojoval za politiku strany a její program naplňoval celým svým dílem, které míří do budoucnosti, upozorňuje na naléhavé a životně důležité otázky dalšího rozvoje socialistické společnosti, otevírá nové obzory.

Bohatý a plodný život akademika Radovana Richty, nositele mnoha stranických a státních vyznamenání, komunisty, vědce a dobrého člověka, se naplnil. Dal vzniknout pracím, jež patří mezi to nejlepší, čím se může pyšnit československá marxistická filozofie a sociologická produkce.

Dílem Radovana Richty bylo řečeno mnoho. Mnoho, velmi mnoho zůstává ještě nevysloveno. Nemůže tomu být jinak. Hlásíme se k jeho dílu, jež je pro nás podnětem, inspirací, odkazem i životní výzvou.

Redakční rada a redakce Sociologického časopisu